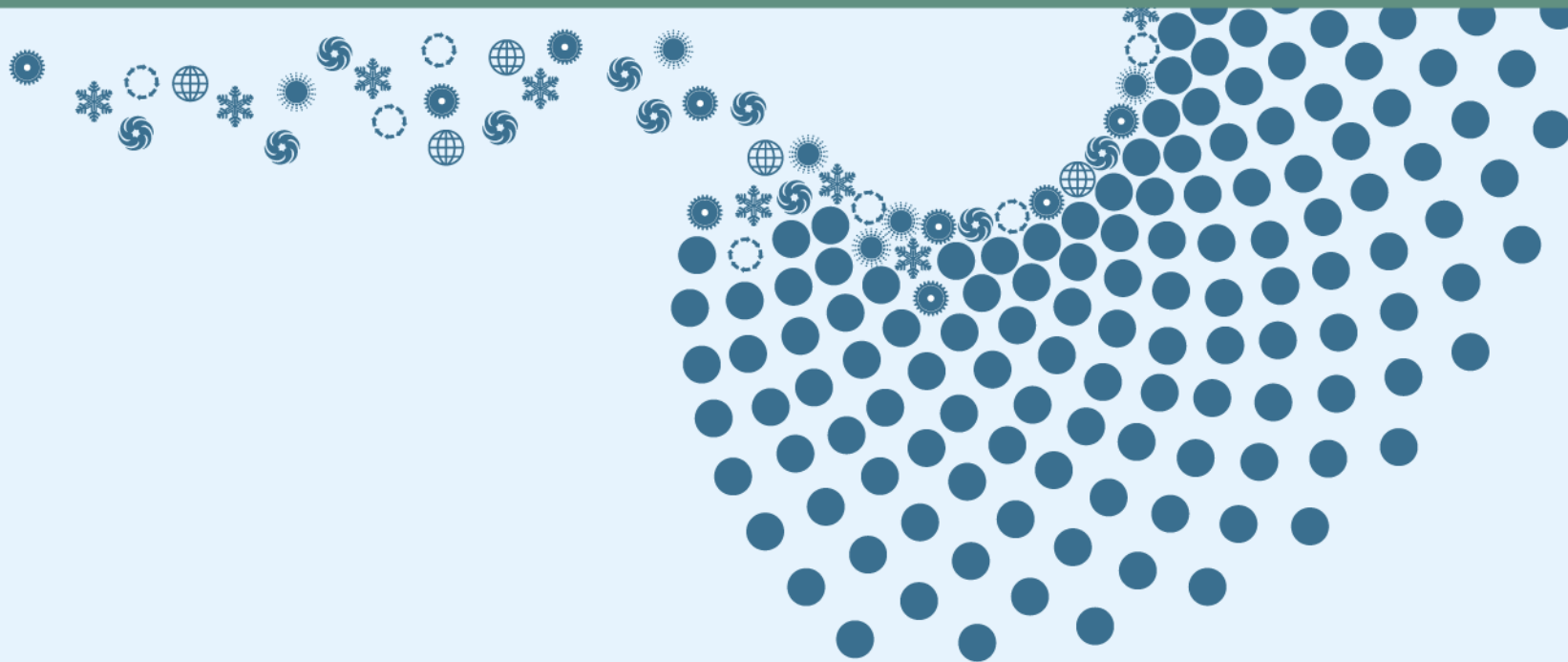

Miljøforum industri, 16. og 17. september 2009

Inger Karin Riise Hansen, seksjon for kjemisk og metallurgisk industri, avdeling for klima og industri

Utslippsgrenser, utslippsmålinger og egenrapportering

s ft: Innhold:

Utslippsgrensener:

- **Benevning, for eks. kg/døgn, flytende månedsmiddel, hvordan beregnes og rapporteres?**

Kvalitetssikring av industriens utslippsmålinger:

- **Kort historikk, hvorfor fokus på utslippsmålinger?**
- **Krav i utslippstillatelsene og oppfølging av dem**
- **Tiltak for forbedring**
 - **planlagte endringer i utslippstillatelsene og egenkontrollskjemaet**

sft: Utslippsgrenser - generelt

Benevning og midlingstid velges ut fra

- utslippskomponentens virkning i resipienten.
- nivå og variasjoner i utslippet.
- hvordan grenser er stilt i direktiv/forskrifter/BREF.

Normalt skal

- kun døgn med drift inngå i beregningene.
- spesifikt utslipp angis i forhold til salgbart produkt.

Egenrapportering - utslipp vann

Utslippskomponent	Utslippskilde	Utslippsgrenser		
		Månedsmiddel, flytende tonn/døgn **	Årsmiddel tonn/døgn *	Årsmiddel, kg/tonn produsert *
KOF		5	11	9

** to tall i egenrapporten

* et tall i egenrapporten

s ft: Egenrapportering - utslipp luft

Komponent	Utslippsgrenser		Målefrekvens
	24 timers middelverdier mg/Nm³ **	6- 8 timer mg/Nm³ **	
Støv	20		kontinuerlig
Hg		0,03	2 ganger pr. år

** to tall i egenrapporten

Kvalitetssikring av industriens utslippsmålinger

Egenrapportene følges opp

- årlig av saksbehandlerne
- ved tilsyn når utslippskontroll er tema

Kontrollprosjekt *dypdykk i egenrapportene* i 1997, 2003 – 2007.

Erfaring viser at:

- **Kvaliteten på utslippsdataene er ikke god nok.**
- **Utslippsmålingene som ligger til grunn for rapporteringen, er ofte usikre og inneholder feil.**

Kvalitetssikring av industriens utslippsmålinger, forts

SFT har lenge hatt fokus på å øke kvaliteten på innrapporterte tall fra industrien:

1992: Egenrapporteringsordningen etablert.

- Analyser av eksterne laboratorier skal gjøres ved ”kvalitetssikret analyselaboratorium”.

2007: Ved prøvetaking utført av eksterne konsulenter skal tjenestene være akkreditert.

2008: Brev om egenrapportering varsler at bedrifter som måler selv vil bli pålagt å være akkreditert!

Standardkrav for utslippskontroll:

- **Bedriften skal ha et måle- og beregningsprogram.**
- **Usikkerheten i målingene skal vurderes og søkes redusert mest mulig.**
- **Prøvetaking og analyse skal gjøres etter gjeldende standarder.**
- **SFT kan akseptere annen metode enn standard, dersom det dokumenteres at den er minst like formålstjenlig.**
- **Når eksterne laboratorier / konsulenter benyttes, skal de være akkreditert når dette er mulig.**
- **Dersom bedriften utfører prøvetaking og analyse selv, skal metoder og utførelse være forsvarlig kvalitetssikret. Prøvetakingspunkter skal etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder.**

s ft: Status - SFT

SFT ser egne forbedringspunkter, vi har ikke:

- hatt entydig oppfatning av hva som er akseptabel usikkerhet.
- fulgt opp avvikende resultater fra ringtester.
- fulgt opp kravet til akkreditert analyse og prøvetaking for eksterne tjenester
- og heller ikke om analyselaboratoriet er akkreditert for den aktuelle tjenesten
- hatt entydig vurdering av analyseresultater under deteksjonsgrensen

Tiltak for bedret utslippskontroll

1. Prøvetaking og analyse utføres av eksterne
Alle tjenester skal være akkreditert
 - ”om mulig” fjernes fra standardkravene
 - akkreditert for aktuell tjeneste presiseres
 - usikkerhet skal angis
2. Prøvetaking og analyse utføres av virksomheten
Ikke krav om å være akkreditert, men
 - krav om å følge standarder også for prøvetaking,
 - delta i ringtester
 - angi usikkerhet
 - parallellmåling av 3. part.
3. Prøvetaking utføres av virksomheten og analyse utføres av eksternt laboratorium
Ivareta forholdene som er nevnt under 1 og 2.

Tettere oppfølging av måleprogram

Alternativ 1

- Måleprogram skal sendes SFT, ev gjennomgås i møte
- Saksbehandler vurderer
- Ved behov blir måleprogram og utslippskontroll tema ved neste tilsyn

Alternativ 2

Måleprogram og utslippskontroll er tema på første tilsyn etter at tillatelse er gitt

Endringer i egenrapporteringen

Bedriftene skal oppgi for hver komponent:

- usikkerhet
- standard(er)
- resultat ringtester
- for eksterne tjenester – oppgi om tjenesten er akkreditert
- om målt verdi er under deteksjonsgrensen (utslippet skal da beregnes ut fra halve deteksjonsgrensen)

Krav om å angi usikkerhet i målingene:

- **Usikkerhetsbudsjett utarbeides vha standard (eks GUM)**
- **Et usikkerhetsbudsjett viser bl.a.:**
 - usikkerhet ved enkeltmålinger
 - usikkerhet ved de forskjellige trinn som inngår i en måling
 - samlet usikkerhet, for eksempel for utslipp av støv fra industriområde

Erfaring fra Borregaard: Utarbeidelse av usikkerhetsbudsjett medførte økt bevissthet hos de ansatte og endringer i måleprogrammet. Boregaard kan senere selv følge opp usikkerhetsberegningene.

Faktaark: Veileder til industriens utslippskontroll

Faktaarket er veiledende og beskriver hvordan SFT forventer industrien følger opp kravene til målinger /utslippskontroll i tillatelsen

Innhold i faktaarket:

- Utarbeidelse av måleprogram
- Gjennomføring av målinger og beregninger
- Kvalitetssikring av utslipptall
- Rapportering til SFT

- Legges ut på: <http://www.sft.no/Naringsliv/>

Oppsummering - hva er nytt?

Nye krav:

- Pålegg om å *alltid* benytte akkreditert laboratorium ved kjøp av eksterne tjenester.
- Usikkerhet skal beregnes i følge standard og angis i egenrapporteringsskjemaet.
- Utslippsmålinger skal kontrolleres av 3. part.
- Laboratoriet skal delta i ringtester for de komponenter som virksomheten analyserer selv.
- Både prøvetaking og analyse skal i utgangspunktet utføres iht. standarder.

Hvordan og når skal endringene implementeres?

- **Endringene tas inn i egenkontrollskjemaet for 2009.**
- **Brev om endringene i løpet av 2009**
- **Implementeres i løpet av 2010**
